

(Одговор [Светиславу Басари на текст "Рођени историограф"](#))

„Басарине историографске баханалије“ је текст који сам написао и предао, пре два месеца, „Летопису Матице српске“, а на сајту НСПМ појавио се без мог знања. Када би Басара умео да прихвати критику, бранио би се аргументима, а не гомилом избљуваних гнусних речи.

Достојанство, част и образовање не допуштају ми да се спуштам на простачки, очекивани и културној јавности добро знани псовачки ниво Басариног пискарања и ружења свега и свакога. Наводим пример некоректног поигравања Милорадом Пекмешчићем, алиас Екмечићем, нашим и светски угледним историком и врхунским интелектуалцем. Овај, све више памфлетиста а све мање књижевник, верује да има право да злоупотребљава историју и да се служи историјским догађајима у свом најновијем роману-пасквили, а не дозвољава историчарима да се позабаве његовим „књижевним“ остварењем. По схватању Басаре, књижевници могу да се баве историјом, али историографи не смеју да се занимају за књижевност. При томе, своје непознавање сопствене повести проглашава фикцијом и њом се штити, а оне који му оправдано стављају замерке, сврставши ту и најбоље пријатеље, проглашава идиотским интерпретаторима.

Моја „тричава каријера“ јесте редовни професор новије српске историје на Универзитету у Београду, док је Басарина и даље средњошколски лакрдијаш. Бити слуга свога народа и његових дахија можда није похвално, али шићарцијски служити друге народе и њихове дахије - највећа је срамота. Једнога дана, када пресахну измећарске паре из иностранства, на српском стубу срама наћи ће се многи поткупљиви чауши, предвођени највећим лакрдијашем у српској књижевности и најнетрпељивијим полемичарем и колумнистом свих времена.

Моја критика, не приказ, његовог лакрдијашког романа-пасквиле односи се,

првенствено, на Басарину злоупотребу историје и непознавање историјских чињеница. И, уместо да се осврне на конкретне примедбе, он ми „учено“ спочитава да не разумем његову фикцију, имагинацију и иронију. Ево неколико примера његовог непознавања српске повести прве половине 19. века, којем периоду је, понајвише, посвећен овај, назовиroman: 1) Неумесна тврдња, по аутору фикција, о нестанку три листа из Ранкеове „Српске револуције“, а све у служби да би оптужио устанике за заметке „етничког чишћења“ Турака. 2) Нетачан и преувеличан податак да су устаници у Београду порушили 273 „витке џамије“. 3) Да су Срби Хатишерифе, којима су стекли аутономију, користили за дуванске фишеке и тако их уништили, а утврђено је да су их однели из Србије Мађари у време Првог светског рата. 4) Да је Доситеј основао Велику школу, а сви основношколци знају, осим неуког средњошколца, да је то урадио Иван Југовић. 5) Да је Јован Поповић Стерија отворио Лицеј, иако се зна да је Стерија дошао у Србију 1841, а да је Лицеј почео са радом још 1838. године. 6) Бивши амбасадор не зна како је настала застава („крпа“) његове земље, не разликујући устаничке војводске од српске државне заставе, нити начин и време њеног настанка и све тако и томе слично, бескрајно, до свршетка романа.

Ово нису књижевне фикције, ово је непознавање повести сопственог народа. Басара ниједну, од безброј примедби, није покушао да оспори, те се, као и сви незналци, бацио на блађење моје личности и српске историографије. У томе је показао неописану мржњу и злобу, по којој ће бити упамћен у српској књижевности знатно више него по својим делима.

Оно по чему ова књига не би могла да се сврста у роман, а сасвим се уклапа у пасквиле политикантског жанра, јесте њен стил. Свесни су тога и аутор и његови добронамерни критичари који су запазили и скренули му пажњу на „профанацију стила“. „Будући да држим до мишљења искусних читалаца, а моји пријатељи то јесу, био сам наумио да посегнем у фондус већ помало отрцаних, али још увек сасвим употребљивих књижевних поступака, да стилски уједначим роман и да јаруге у композицији затрпам наслагама псеудоисторијског шута“, подвлачи и вајка се писац. Пијани књижевник није за то имао нерв, ни време, те наводимо неколико примера његовог „књижевног“ стила и ружења сопственог народа.

Устаници нису одмах сахранили Доситеја Обрадовића, све док није почео „да смрдучка“, а познато је да су га Карађорђе и Србијанци обожавали и ценили. Чувени Тодор из братства Авакумовића „је течно говорио на дупе“. Један од пасквилантових јунака више пута каже: „Једи говна!“ Басара неке србијанске личности назива „...креатурама направљеним ‘гладним курцем‘“. Следећи пример представља врхунац пасквилантове вулгарности, забележен ни у средњовековним сотијама. Апис одлази у WC. „Мало потом, из тоалета су се зачули звуци пражњења црева, потмуле ерупције, језиво

стењање и громогласни прдежи.“ Нека читаоци сами просуде колико мржње избија из наредних пасквилантских речи и у којој мери су оне некњижевне. Зоран Ђинђић каже: „Ако настави да смета, повући ћемо му фитиљ кроз дупе, извући га на уста, онда га запалити, и Лојаницу (Коштуницу) употребити као свећу на прослави прве годишњице Петог октобра!“ На сличан начин наставио је да ружи своје „омиљене“ личности - Вука Караџића, Милована Ђиласа, Добрицу Ћосића, Слободана Милошевића и прочитаја.

Овакав репертоар ружних и увредљивих речи неизоставан је у свим његовим новинским текстовима, па и у колумни у којој сам био омиљена мета. Реч је о поганом језику какав није забележен у српској књижевности, нити новинарству, те стога нека служи на част листовима који су пристали да га негују. Пред снагом изнетих аргумената у критици Басариног романа, одговорио је празнином ружних и увредљивих речи. Овакве гадости могу бити написане само језиком пијаног и помућеног ума.

Ограничен простором навео сам само део злогласно богатог репертоара стилских фигура овог брзописца романа-пасквиле, који врви од неуједначеног писања великог и малог слова (нпр. Српско војводство и Српско Војводство, Отоманско Царство и Отоманско царство итд., итд.), неравнина и неуједначености стила и језика и великих скокова и празнина у композицији. Аутор је на досад незабележен начин приказао људе и време у Србији 19. и 20. столећа, док се за крај „романа“ може рећи да је чиста пасквила. Ово дело нема радњу, нема причу, нема кохезиону целину. Догађаји којима је започет роман и његов крај нису повезани оном нити која би морала да чини окосницу приповедања. „Паламуђење“ је једина исправна реч за овакво писање.

Крајње је време да се сви скупа упитамо, макар они којима је бар мало стало до угледа српске књижевности и историографије - чему служи овакво и оволико блаћење сопствене повести? За кога и по чијој наредби се то ради? И докле, побогу?

Ако би Басарин ангажовани лакрдијашки роман требало да утиче на преобликовање српске историјске свести, а он је због тога и написан, онда би морао да буде бар мало убедљивији, поузданији и циничнији у оној мери у којој читаоци неће посумњати у његове нескривено лоше намере. А оне су толико уочљиве да су засметале и његовим најбољим пријатељима.

Судећи по писању Светислава Басаре - све је негативно у историји Срба. Он се потрудио да и то, у последње време устаљено лоше мишљење непрекидно подгрејавано,

својим писањем учини још негативнијим, доводећи појаве и личности и њихово понашање и рад до апсурда. Осим Фрање Јосифа и Ненада Чанка у књизи нема позитивних личности! Стога се може рећи да се Басара није поигравао историјом свог народа, он је њу на недопустив начин злоупотребио, проглашавајући своју нечасну радњу књижевном фикцијом.

Па какав је то роман, и какво је то „књижевно“ остварење, кад аутор није био способен да осмисли ни наслов, већ га је позајмио од Вишњића.

Сеча и трансплантација глава је омиљена Басарина тема у роману-памфлету, али и у отужној колумни „Данаса“. Нека служи на част и уређивачкој политици листа „Данас“ и Басари, културним посленицима Друге Србије, не само овакво неговање стила и језика већ и предлог за трансплантацију моје главе и њено истицање на улазу у САНУ, које би се извело у стилу Хашима Тачија и његових злогласних хорди. Ако се његова намера, подржавана од вашег листа, и оствари, те се моја глава, звецкајући, докотрља до улаза у САНУ, увек постоји и могућност да се и Басарина откотрља до Стамбола, његовог омиљеног града, чије су негдашње зидине „украшавале“ главе многих Срба, међу њима и Вождова. У мојој Метохији важи правило да се људи не тужакају на суду, да не узвраћају увредама на увреде, већ да памте и не праштају! А време је вечно, а његов проток небитан у оваквим случајевима.

Басарине „Дахије“ нису историјски роман, већ политички памфлет, или како се у првој половини 19. века говорило - пасквила, у служби антисрпске пошасте. Када она једнога дана утихне престанком куповине српских рајетинских душа, као што се то дешава са свим појавама кратког даха, посебно оних уперених против свог народа, чиме ће се бавити пасквилант Басара?

(Данас)